

31066 Belastingdienst

Nr. 1532 Brief van de staatssecretaris van Financiën

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 maart 2026

Op donderdag 19 maart staat er een commissiedebat Belastingdienst gepland met uw Kamer. Tijdens dit debat ga ik graag met u in gesprek over de stand van zaken bij de Belastingdienst. Mijn ambtsvoorgangers stuurden u voor het debat een stand-van-zakenbrief waarin zij u meenamen in de koers van de organisatie. Dit gebruik zet ik graag voort.

In bijlage 1 vindt u het overzicht met 'Actuele onderwerpen, moties en toezeggingen', daarmee informeer ik uw Kamer over een aantal belangrijke onderwerpen. Dit zijn onderwerpen waar uw Kamer in het verleden naar heeft geïnformeerd of waar mijn ambtsvoorgangers van hebben toegezegd dat zij u opnieuw zouden informeren via de stand-van-zakenbrief. Denk hierbij aan de voortgang op de belastingschulden naar aanleiding van de coronaperiode en de werkvoorraden bij de inning en de afhandeling van bezwaren. Op deze onderwerpen lopen nog acties waarover ik u wil informeren.

Sinds mijn aantreden op 23 februari jl. heb ik als staatssecretaris de Belastingdienst in mijn portefeuille. Mijn eerste weken stonden meteen in het teken van een breed palet aan dossiers dat om aandacht vroeg. Er komt veel tegelijk af op de Belastingdienst. Naast dat ik mij natuurlijk goed wil verdiepen in de inhoudelijke en actuele dossiers, wil ik mij ook nadrukkelijk richten op de langere termijn. Daarmee doel ik op wat er nu en in de komende jaren nodig is om bij de Belastingdienst de basis op orde te houden én deze te versterken zodat we de Belastingdienst goed voorbereiden op de toekomst.

Mijn ambtsvoorgangers hebben zich in de afgelopen jaren gericht op het wegwerken van achterstanden, het herstellen van fouten, het versterken van de dienstverlening en terugwinnen van vertrouwen. Daar hebben zij betekenisvolle stappen in gezet. Op dat fundament wil ik als staatssecretaris verder bouwen.

In lijn met het regeerakkoord zal ik de komende tijd inzetten op het verder op orde brengen en houden van de basis bij de

Belastingdienst. Daarmee ontstaat weer ruimte om grote structurele wijzigingen door te voeren. Dit is randvoorwaardelijk voor de fiscale agenda van de toekomst én voor de continuïteit van de belastingheffing en -inning.

Nederland kan niet zonder de Belastingdienst. Iedereen in ons land heeft baat bij een goed functionerende Belastingdienst. Niet alleen burgers en bedrijven, maar ook u en ik. Dagelijks verwerkt de Belastingdienst ruim 1,3 miljard euro aan belastinginkomsten en premies. Zonder dit belangrijke werk van de Belastingdienst kunnen onze publieke voorzieningen zoals de zorg, het onderwijs en onze veiligheid niet worden bekostigd. En zonder een goed functionerende Belastingdienst kan beleid niet worden vormgegeven en geïmplementeerd.

Verleden en herstel

Zoals u weet heeft de Belastingdienst een roerige tijd achter de rug. In de afgelopen jaren lag de nadruk op het brengen van rust binnen de organisatie. Er lag een duidelijke opgave voor de Belastingdienst om het vertrouwen van burgers en bedrijven terug te winnen en weer te versterken. Daarvoor moest de Belastingdienst fouten uit het verleden erkennen en herstellen. Op veel verschillende trajecten heeft inmiddels herstel plaatsgevonden. Denk bijvoorbeeld aan het tegemoetkomingsbeleid voor burgers die effect hebben gehad van hun registratie in de Fraude signalering voorziening. Een aantal acties loopt in de komende jaren door, zoals de hersteloperatie in het kader van de tegenbewijsregeling box 3.

Rust, continuïteit en betrouwbaarheid

Parallel aan het herstellen van fouten uit het verleden heeft de Belastingdienst de laatste jaren sterk ingezet op rust, continuïteit en betrouwbaarheid. Daarbij wil ik benadrukken dat het op orde brengen én houden van de basis een brede opgave is. Het regeerakkoord onderstreept dat de modernisering van het ICT-landschap en het op orde houden van het personeelsbestand van de Belastingdienst belangrijke prioriteiten zijn nu en in de toekomst. Dit zijn twee onderdelen waar de Belastingdienst de afgelopen jaren veel in heeft geïnvesteerd en sterke vooruitgang heeft laten zien. Maar dit zijn ook twee onderdelen die blijvend om aandacht zullen vragen.

Een stabiele toekomstbestendige Belastingdienst is een voorwaarde voor de fiscale agenda van de toekomst. In het regeerakkoord is aangegeven dat het nieuwe kabinet voornemens is om toe te werken naar een herziening van het belastingstelsel. Dit heeft alleen kans van slagen als de uitvoering het kan dragen.

Dat vraagt de komende periode nog om rust en stabiliteit voor de Belastingdienst, zodat de basis verder op orde kan worden gebracht en gehouden. Dit gaat bijvoorbeeld ook om het verder professionaliseren van het gegevensmanagement en de informatiehuishouding.

Gegevens en privacy

Zonder de gegevens van burgers en bedrijven kan de Belastingdienst zijn werk niet op een effectieve en efficiënte manier uitvoeren. Dat vraagt wel van de Belastingdienst dat hier zorgvuldig, verantwoord en transparant mee wordt omgegaan. Daarom is binnen de organisatie veel aandacht voor de veilige en juiste manier van omgang met gegevens van burgers en bedrijven. In het verleden was dit binnen de Belastingdienst onvoldoende geborgd. Onder mijn ambtsvoorgangers is de Belastingdienst begonnen aan een gerichte inhaalslag met als resultaat dat de Belastingdienst steeds meer in controle komt op het gebied van processen, gegevens en privacy.

Dit is een langdurige opgave die continu om aandacht zal blijven vragen. Het toezichtarrangement van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) helpt de Belastingdienst hierbij. In de bijlage met actuele onderwerpen vindt u de positieve beoordeling van de AP op het plan van aanpak voor de (geautomatiseerde) selectie-instrumenten.

Modernisering en vernieuwing

Het vernieuwen en het Life Cycle Management (LCM) van het ICT-landschap zal doorlopend aandacht vereisen. Technologische ontwikkelingen gaan steeds sneller. De Belastingdienst volgt deze ontwikkelingen op de voet en benut relevante innovaties voor de uitvoering waar mogelijk. Zo onderzoekt de Belastingdienst hoe de productiviteit en effectiviteit verder kan worden verhoogd met behulp van Artificiële Intelligentie (AI). Dat gebeurt zorgvuldig en op basis van duidelijke kaders. Met de Visie op AI die uw Kamer met de vorige stand-van-zakenbrief heeft ontvangen is een basis gelegd voor een zorgvuldige, transparante en verantwoorde inzet hiervan¹.

Tegelijkertijd vragen deze snelle technologische ontwikkelingen ook blijvend om scherpte. Want de programma's en systemen die nu toonaangevend zijn kunnen over enkele jaren zijn verouderd. Door tijdig in te zetten op vernieuwing en systemen planmatig te

¹ Kamerstukken II, 2025/26, 31 066, nr. 1518

onderhouden zorgt de Belastingdienst ervoor dat er niet opnieuw een verouderd landschap kan ontstaan.

Personeel

De uitvoering staat of valt bij de inzet en deskundigheid van de medewerkers die het dagelijkse werk doen. Het beschikken over voldoende vakbekwaam en vitaal personeel is essentieel voor de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering bij de Belastingdienst. Dagelijks zetten de ruim 28.000 medewerkers van de Belastingdienst zich in voor een financieel gezond Nederland. Deze inzet gebeurt in de volle breedte: van persoonlijke dienstverlening bij de fysieke steunpunten van de Belastingdienst tot minder zichtbare, maar cruciale werkzaamheden, zoals het onderhoud en vernieuwen van ICT-systemen in het datacenter in Apeldoorn. Dit alles is erop gericht om het voor burgers en bedrijven zo eenvoudig mogelijk te maken om zelfstandig aan hun fiscale verplichtingen te voldoen.

In voorgaande jaren lag een belangrijk deel van de personele opgave bij het op orde krijgen van de omvang van het personeelsbestand. Ondanks de krappe arbeidsmarkt lukt het de Belastingdienst om voldoende gekwalificeerde nieuwe collega's aan te trekken. De wervingsdoelstellingen worden elk jaar gehaald. Dit onderstreept dat de Belastingdienst wordt gezien als een aantrekkelijke werkgever die betekenisvol werk biedt met een maatschappelijke impact.

Het zwaartepunt van onze personeelsopgave is verschoven naar het behouden, ontwikkelen en vitaal houden van onze medewerkers. Want medewerkers die gemotiveerd, betrokken en vitaal zijn en zich blijvend ontwikkelen, zijn van grote waarde voor de Belastingdienst. De afgelopen jaren is hier stevig op ingezet, en dat is merkbaar. Medewerkers zijn in algemene zin positief over de Belastingdienst als werkgever en bevelen de organisatie bij anderen aan als werkgever.

Om ook in de toekomst te blijven beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, helpt de strategische personeelsplanning ons om vooruit te kijken. Daarmee wordt inzichtelijk wat op personeelsvlak in de toekomst nodig is om onze taken en dienstverlening uit te blijven voeren. Hierbij wordt rekening gehouden met de impact van AI en digitalisering op het werk en onze medewerkers. Op deze manier is de Belastingdienst goed voorbereid om óók in de toekomst te blijven voorzien in de dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Kiezen in schaarste

Het is van belang om oog te houden voor wat er op de Belastingdienst afkomt. De combinatie van aanvullende beleidswensen, nieuwe fiscale en horizontale wetgeving, privacywetgeving en technologische ontwikkelingen kan leiden tot een opeenstapeling van complexiteit voor de Belastingdienst én belastingplichtigen. Er kunnen situaties ontstaan waarin dit soort wensen, wetten of andere prioriteiten met elkaar botsen of binnen de uitvoeringspraktijk lastig te verenigen zijn. Ook kan niet alles in het heden en gelijktijdig worden geïmplementeerd.

In het algemeen geldt dat het aantal wensen het capaciteitsaanbod bij de Belastingdienst overstijgt. Dat neemt niet weg dat al veel kan en gebeurt. De systemen van de Belastingdienst zijn wendbaar genoeg waardoor ook dit jaar nieuwe beleidsmaatregelen geïmplementeerd konden worden. De komende tijd geldt nog wel dat de capaciteit in de ketens onder druk staat van de moderniseringsopgave. Vanaf 2027/2028 zal deze druk geleidelijk afnemen en ontstaat er meer ruimte voor nieuwe prioriteiten en beleidswensen. Voor de meeste ketens staat dan al een grote voorraad aan nieuwe initiatieven klaar om te implementeren. Daarom moeten nieuwe beleidswensen zorgvuldig worden afgewogen tegen voorstellen die reeds zijn opgenomen in de planning. De Belastingdienst werkt graag in een vroeg stadium aan de voorkant mee over de vormgeving van wet- en regelgeving.

Het kabinet streeft naar een meer slagvaardigere overheid en heeft in het regeerakkoord ook een taakstelling voor de gehele rijksdienst opgenomen. Een deel van de taakstelling zal door de Belastingdienst gerealiseerd moeten worden. Dit zal gebeuren door in te zetten op het verhogen van de productiviteit door onder andere modernisering van de IT en het gebruik van AI. Daarnaast wordt ingezet op de vereenvoudiging van wet- en regelgeving en het verminderen van taken voor de Belastingdienst.

Strategisch prioriteren

Een concreet voorbeeld van zo'n opeenstapeling van verschillende wensen en eisen ervaart de Belastingdienst op het gebied van handhaving. Vanuit uw Kamer en de maatschappij wordt terecht verwacht dat de Belastingdienst stevig en zichtbaar optreedt tegen fraude, misbruik en het bewust niet naleven van fiscale verplichtingen. In de praktijk gaat het hier om steeds verschillende fenomenen, zoals btw-carrouselfraude en niet aangegeven cryptoactiva. De reflex bij het optreden van zo'n fenomeen is om van de Belastingdienst te vragen om hier direct stevig tegen op te treden.

Ik heb begrip voor deze reflex. Dergelijke constructies kunnen het maatschappelijke draagvlak voor het naleven van fiscale verplichtingen en het betalen van belastingen doen afnemen. Tegelijkertijd is de beschikbare capaciteit die de Belastingdienst voor handhaving heeft niet oneindig. Dat betekent dat niet primair wordt gestuurd op incidenten, maar vast wordt gehouden aan een bredere samenhangende aanpak.²

De Belastingdienst heeft hiervoor de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie opgesteld, die erop is gericht om het gedrag van belastingplichtigen zo te beïnvloeden dat zij structureel zoveel mogelijk uit (zichzelf) hun fiscale verplichtingen nakomen. En daar waar belastingplichtigen regels bewust niet willen naleven, dwingt de Belastingdienst naleving af. Centraal in de strategie staat het voorkomen van fouten in een vroeg stadium. Dit heeft namelijk een groter effect op de naleving dan het achteraf herstellen van fouten. Een aangifte die in één keer juist is scheelt iedereen daarnaast veel werk. Niet alleen de Belastingdienst, maar ook burgers en bedrijven.

Tot slot

De Belastingdienst staat voor een financieel gezond Nederland en voor een organisatie waarop burgers en bedrijven kunnen vertrouwen en waar medewerkers trots op zijn. Het werk van de Belastingdienst is erop gericht om eerlijk en zorgvuldig belasting te heffen en te innen. Iedereen in Nederland heeft baat bij een goed functionerende Belastingdienst. Niet alleen burgers en bedrijven, maar ook de politiek. Zonder de Belastingdienst kan beleid niet worden vormgegeven en geïmplementeerd. En zonder de Belastingdienst kunnen onze publieke voorzieningen niet worden gefinancierd.

In deze brief heb ik uw Kamer meegenomen in de stand van zaken bij de Belastingdienst. De organisatie staat nog steeds voor een aantal belangrijke opdrachten die nodig zijn voor de toekomst. Met de huidige koers ontstaat weer de ruimte om grote structurele wijzigingen op een verantwoorde manier door te voeren. En om toe te werken naar een eenvoudiger en herzien belastingstelsel. Ik kijk ernaar uit om met u in gesprek te gaan over de Belastingdienst op 19 maart.

² In het wetgevingsoverleg van 19 januari jl. over de implementatie van de EU-richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva heb ik u op verzoek van Kamerlid Van Eijk toegezegd in te gaan op de inzet van de schaarse toezichtscapaciteit van de Belastingdienst.

Voorafgaand aan het Commissiedebat ontvangt u van mij een separate brief met betrekking tot het nieuwe systeem voor de omzetbelasting zoals uw kamer heeft verzocht tijdens de regeling van werkzaamheden van 3 maart jl.

De staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg